

Vai trò tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia xây dựng nông thôn mới của hệ thống chính trị cấp cơ sở ở tỉnh Bolikhamxay (Lào)

ThS. KANHA SENTHAMMAVONG

Học viện Chính trị và Hành chính quốc gia Lào; Email: kanhastmv@gmail.com

Tóm tắt: Tuyên truyền, vận động các tầng lớp nhân dân tham gia xây dựng nông thôn mới (XDNTM) là một trong những vai trò cơ bản của hệ thống chính trị (HTCT) các cấp, trong đó có HTCT cấp cơ sở. Đây là vai trò quan trọng, mang tính chất cầu nối giữa chủ trương, đường lối XDNTM của Đảng, Nhà nước Lào, của chính quyền các cấp cơ sở tới thực tiễn ở địa phương. Công tác tuyên truyền, vận động nếu được các chủ thể của HTCT cấp cơ sở thực hiện tốt, với nhiều biện pháp phù hợp, sáng tạo, linh hoạt sẽ tạo ra những điều kiện cần cho thực hiện thành công chương trình XDNTM trên địa bàn.

Từ khóa: hệ thống chính trị Lào; xây dựng nông thôn mới ở Lào.

1. Quan điểm của Đảng nhân dân cách mạng Lào về XDNTM

Các văn kiện Đại hội lần thứ IV, V, VI của Đảng Nhân dân Cách mạng (NDCM) Lào và nhiều chỉ thị, nghị quyết hội nghị trung ương trong các nhiệm kỳ nói trên của Đảng NDCM Lào đều thể hiện một chiến lược nhất quán “Thực hiện chương trình XDNTM nhằm xây dựng các cụm bản, làng, ấp, bản có cuộc sống no ấm, văn minh, sạch đẹp, gắn với việc hình thành các khu dân cư đô thị hoá”⁽¹⁾ trong phương hướng, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Tiếp đó, Hội nghị Trung ương 4 Khoá VII (tháng 5/2008) đã ban hành Nghị quyết số 21 NQ/TW “về nông nghiệp, nông dân, nông thôn” được xem là khởi đầu cho chương trình mục tiêu quốc gia XDNTM ở nước CHDCND Lào.

Đại hội VIII của Đảng NDCM Lào tiếp tục chủ trương: “XDNTM theo hướng văn minh, giàu đẹp, đi đôi với nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nông dân”⁽²⁾. Khi triển khai chương trình XDNTM, Đảng NDCM Lào nhấn mạnh: “đảm bảo sự phù hợp với đặc điểm từng vùng theo các bước đi cụ thể, vững chắc trong từng giai đoạn; giữ gìn và phát huy những truyền thống văn hoá tốt đẹp của nông thôn Lào; đẩy mạnh xây dựng kết cấu hạ tầng nông thôn; tạo môi trường thuận lợi để thu hút nhiều lao động, khai thác mọi khả năng đầu tư vào nông nghiệp và nông thôn, nhất là đầu tư của các doanh nghiệp nhỏ và vừa. Mặt khác, XDNTM văn minh, giàu đẹp phải gắn với việc

không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nông dân. Trong giai đoạn hiện nay cần tập trung triển khai có hiệu quả chương trình đào tạo nghề lao động nông thôn mỗi năm; thực hiện tốt các chương trình hỗ trợ nhà ở cho người nghèo và các đối tượng chính sách, chương trình nhà ở cho đồng bào vùng bão, lũ; bố trí hợp lý dân cư, bảo đảm an toàn ở những vùng ngập lũ, sạt lở núi, ven sông”⁽³⁾. Nhằm khắc phục những hạn chế, bất cập trong quá trình XDNTM, Đảng NDCM Lào đã thường xuyên bổ sung quan điểm cho phù hợp, cụ thể. Tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX của Đảng NDCM Lào chỉ rõ nhiệm vụ và giải pháp cơ cấu lại nông nghiệp gắn với XDNTM trong giai đoạn 2016 - 2020 là: “Tập trung thực hiện đồng bộ, hiệu quả các giải pháp phát triển nông nghiệp bền vững, XDNTM và cải thiện đời sống của nông dân; ...Phấn đấu đến năm 2020 khoảng 20 - 35% số cụm bản đạt chuẩn nông thôn mới”⁽⁴⁾. Đến Đại hội X và XI của Đảng NDCM Lào tiếp tục khẳng định và bổ sung “Tiếp tục thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia XDNTM theo hướng gắn với đô thị hoá, thực chất, đi vào chiều sâu, hiệu quả, bền vững... Thu hút mạnh mẽ các doanh nghiệp đầu tư vào khu vực nông thôn để xây dựng liên kết theo chuỗi giá trị; tập trung xử lý ô nhiễm môi trường, nhất là rác thải, nước thải”⁽⁵⁾.

2. Đặc điểm HTCT cấp cơ sở ở tỉnh Bolikhamxay, nước Cộng hoà dân chủ nhân dân Lào

Đặc điểm về tổ chức, biên chế bộ máy của hệ

thống chính trị cấp cơ sở: bao gồm đảng uỷ cụm bản, đảng uỷ bản, uỷ ban nhân dân cụm bản và bản, hội đồng nhân dân cụm bản và bản, hội cựu chiến binh, hội liên hiệp phụ nữ, đoàn thanh niên cụm bản và bản. Các bộ phận đã nêu là dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ, chính quyền và bí thư các tổ chức đoàn thể tương ứng. Về cơ cấu, đội ngũ cán bộ cấp cơ sở của tỉnh Bolikhamxay có sự phân chia khá đồng đều. Cụ thể, cán bộ khối đảng chiếm 28%, khối chính quyền chiếm 32 % và khối các đoàn thể và các tổ chức chính trị - xã hội chiếm 40%.

Về chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức cấp cơ sở: chất lượng đội ngũ cán bộ cấp cụm bản và bản ở tỉnh Bolikhamxay đang có xu hướng gia tăng. Theo đó, tổng số cán bộ cấp cơ sở là 839 người, trong đó nữ là 160 người; về trình độ học vấn, đội ngũ cán bộ cấp cơ sở đã qua trung học phổ thông là 167 người, nữ 58 người, tốt nghiệp trung cấp 466 người, nữ 63 người, tốt nghiệp cao đẳng, đại học là 206 người, nữ 40 người⁽⁶⁾.

Về chất lượng hoàn thành nhiệm vụ của HTCT cấp cơ sở, trong những năm gần đây, chất lượng hoàn thành nhiệm vụ của bộ máy chính quyền cấp cơ sở ở tỉnh Bolikhamxay cũng có sự gia tăng. Cụ thể, theo báo cáo tổng kết giai đoạn 2016-2021 toàn tỉnh Bolikhamxay có 28/35 đơn vị trong bộ máy cấp cụm bản được đánh giá, xếp loại hoàn thành tốt nhiệm vụ, chiếm 80%) và có 85,0% số cán bộ cấp ở cụm bản và bản được đánh giá, xếp loại cán bộ hoàn thành tốt nhiệm vụ trở lên.

3. Thực trạng vai trò tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia XDNTM của HTCT cấp cơ sở ở tỉnh Bolikhamxay

3.1. Phương pháp khảo sát

Trong phạm vi bài viết, các số liệu qua phương pháp điều tra bằng bảng hỏi được tiến hành điều tra trên hai nhóm đối tượng cơ bản với tổng số 500 phiếu: Nhóm đối tượng là cán bộ, công chức với 250 phiếu; nhóm đối tượng là nhân dân với 250 phiếu. Từ số phiếu điều tra thu được, nội dung đánh giá, phân tích thực trạng bằng các số liệu ở dạng %, theo đó, điểm trung bình trong thang đo Likert 5 bậc được tính theo công thức: Điểm trung bình (khoảng) = (Maximum – Minimum)/n = (5-1)/5 = 0,80; nên ý nghĩa các mức lần lượt tương ứng như sau (theo nội dung câu hỏi trong bảng khảo sát):

Điểm TB cộng của từng biểu hiện được xác định như sau: Mức rất kém ($1 \leq 1,80$); mức kém ($1,81 < \leq 2,60$); mức trung bình ($2,61 < \leq 3,40$); mức khá ($3,41 < \leq 4,20$); mức tốt ($4,21 < \leq 5,00$).

3.2. Kết quả cụ thể

Tuyên truyền vận động sự tham gia XDNTM của toàn thể nhân dân là vai trò quan trọng, mang tính chất cầu nối của chủ trương, đường lối XDNTM của Đảng, Nhà nước Lào, của chính quyền các cấp và của cả kế hoạch, chương trình thực hiện các chỉ tiêu XDNTM của chính quyền cấp cơ sở tới thực tiễn ở địa phương. Công tác tuyên truyền, vận động nếu được các chủ thể của HTCT cấp cơ sở thực hiện tốt, với nhiều biện pháp phù hợp, sáng tạo, linh hoạt sẽ tạo ra những điều kiện cần cho thực hiện thành công chương trình XDNTM trên địa bàn. Theo đánh giá của Đảng bộ tỉnh Bolikhamxay trong Báo cáo tổng kết nhiệm kỳ 2015 - 2020 ở Văn kiện đại hội Đảng bộ tỉnh nhiệm kỳ 2020 - 2025 khẳng định “*HTCT các cấp, đặc biệt là HTCT cấp cơ sở đã có nhiều biện pháp, đa dạng hóa hình thức trong việc tuyên truyền, vận động sự tham gia của các tầng lớp nhân dân vào thực hiện, cụ thể hoá mục tiêu XDNTM ngay từ đầu nhiệm kỳ đã đề ra*”⁽⁷⁾.

Nội dung tập trung tuyên truyền đã được chính quyền các cụm bản tập trung vào các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước Lào, các mục tiêu, tiêu chí, lộ trình, các bước triển khai XDNTM; nhân rộng những nhân tố mới, điển hình tiên tiến với cách làm hay, sáng tạo trong thực hiện XDNTM. Đồng thời, chỉ đạo gắn tuyên truyền với tăng cường nắm tình hình tư tưởng, dư luận xã hội trong cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân trong việc triển khai thực hiện các chủ trương, chính sách, kế hoạch, mục tiêu của Chương trình; những vấn đề khó khăn, vướng mắc, tồn tại trong quá trình triển khai thực hiện ở các bản, chủ động phối hợp tham mưu cấp ủy, chính quyền các cụm bản tập trung giải quyết, tháo gỡ. Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội cấp cụm bản đã tích cực tuyên truyền, vận động các thành viên, hội viên tham gia thực hiện XDNTM thông qua việc lồng ghép với các phong trào do các tổ chức hội phát động thi đua “Cả nước chung sức xây dựng nông thôn mới”; “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư”; Phong trào “5 không 3 sạch”... Các phong trào, công trình, phần việc có ý

nghĩa thiết thực cho cộng đồng, đã tạo sự lan tỏa, khi thể sôi nổi xây dựng nông thôn mới trong cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân trong tỉnh.

Đội ngũ lãnh đạo ở các cụm bản chỉ đạo phát huy các loại hình tuyên truyền đã góp phần tích cực làm nên thành công của chương trình XDNTM trên địa bàn nhất là loại hình tuyên truyền miệng, tuyên truyền qua phương tiện thông tin đại chúng và tuyên truyền trực quan. Phát huy vai trò của đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên ở cơ sở trong việc chủ động, đổi mới, sáng tạo trong công tác tuyên truyền XDNTM. Qua các hội nghị báo cáo viên, họp bản, sinh hoạt cơ quan, đoàn thể, các báo cáo viên, tuyên truyền viên đã lựa chọn các chuyên đề về XDNTM thiết thực, phù hợp tại mỗi địa phương để kịp thời tuyên truyền đến cán bộ, đảng viên, nhân dân; nhiều mô hình, cách làm hay, sáng tạo về tuyên truyền XDNTM xuất hiện tạo sức lan tỏa sâu rộng trong cộng đồng như: Dùng loa di động đến từng bản, từng ngõ, từng nhà để vận động nhân dân; phát động phong trào “ngày chủ nhật xanh”, để tổng vệ sinh môi trường, phát huy mô hình “dân vận khéo”,... từ đó giúp nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm chung tay góp sức XDNTM của hệ thống chính trị cấp cơ sở và các tầng lớp nhân dân.

Tuyên truyền trên hệ thống thông tin đại chúng được khai thác, phát huy triệt để, duy trì tốt chuyên mục “Xây dựng nông thôn mới” trên cả sóng truyền thanh. Ngoài ra còn tích cực tuyên truyền trên các trang mạng xã hội, loa truyền thanh các cụm bản... Đối tượng tập trung tuyên truyền là những cụm bản đã được công nhận nông thôn mới, những cụm bản chưa được công nhận nông thôn mới nhưng có những giải pháp khả thi, hiệu quả để từng bước đạt được các tiêu chí nông thôn mới, cụm bản phấn đấu XDNTM nêu cao những tấm gương điển hình trong XDNTM. Hệ thống tuyên truyền trực quan, các hoạt động văn hóa, văn nghệ cũng phát huy được hiệu quả cao trong công tác tuyên truyền XDNTM. Các hoạt động tuyên truyền đã tạo không khí tung bừng, phấn khởi giúp nhân dân tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, chính quyền cụm bản trong xây dựng phát triển kinh tế xã hội nói chung và trong chương trình XDNTM nói riêng trên địa bàn tỉnh.

Qua kết quả khảo sát 2 đối tượng là nhân dân và cán bộ, công chức cũng cho thấy đây là vai trò được thực hiện khá tốt của HTCT cấp cơ sở ở tỉnh Bo-

likhamxay trong xây dựng nông thôn mới thời gian qua. Cụ thể, theo đánh giá của các tầng lớp nhân dân được khảo sát về việc thực hiện vai trò tuyên truyền, vận động tham gia XDNTM của HTCT cơ sở có điểm trung bình (ĐTB) đều ở mức “khá”. Theo đó, UBND cụm bản có ĐTB là 3,99 điểm, Đảng ủy cụm bản là 4,15, các tổ chức CT - XH cụm bản là 4,08, MTTQ cụm bản là 4,05, và Ban cán sự bản là 4,01; đánh giá của cán bộ, công chức được khảo sát cũng có ĐTB chung của 5 chủ thể đều ở mức “khá” nhưng có mặt bằng chung về sự đánh giá việc thực hiện vai trò này lại không cao bằng nhân dân, theo đó mức ĐTB tương ứng với các chủ thể lần lượt là 4,04 - 3,89 - 3,83 - 3,99 - 3,95.

Cụ thể, theo kết quả khảo sát của đối tượng cán bộ, công chức có tỷ lệ % đánh giá ở mức khá và tốt đối với UBND cụm bản là 80,0%, của Đảng ủy cụm bản là 76,0%, của các tổ chức CT - XH cụm bản là 70,4%, của MTTQ cụm bản là 72,8% và của Ban cán sự bản là 82,4%; đánh giá của nhân dân được khảo sát có tỷ lệ % tương ứng của các chủ thể là 67,9% - 74,0% - 83,2% - 66,8% - 70,8%.

Kết quả khảo sát cho thấy, các hình thức, phương tiện tuyên truyền, vận động tham gia XDNTM qua các kênh thông tin khác nhau như: đài phát thanh, truyền hình, Internet, sách báo, tạp chí, tờ rơi, pano, khẩu hiệu... là có ĐTB ở mức “khá” (từ 3,41 - 4,20), còn lại các kênh khác đều ở mức “kém” và “trung bình”

Tuy được đánh giá việc thực hiện và mức độ hoàn thành vai trò tuyên truyền, vận động ở mức “khá”, nhưng trong thực tế, việc thực hiện nội dung tuyên truyền, vận động tham gia XDNTM của HTCT cấp cơ sở vẫn còn những hạn chế, bất cập, chưa theo kịp với sự phát triển của tình hình thực tiễn ở địa phương. Báo cáo tổng kết nhiệm kỳ 2015 - 2020 của Đảng bộ tỉnh Bolikhamxay cũng đã khẳng định sự hạn chế, bất cập của việc thực hiện vai trò này: “*Mặc dù đã có nhiều cố gắng song HTCT các cấp trong Đảng bộ tỉnh chưa có nhiều đổi mới về nội dung và hình thức tuyên truyền thực hiện các chủ trương, mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội đề ra đầu nhiệm kỳ*”⁽⁸⁾. Đây là hạn chế cần sớm khắc phục trong thời gian tới của HTCT cấp cơ sở ở tỉnh Bolikhamxay thời gian tới để sớm đưa các chủ trương, nghị quyết, mục tiêu XDNTM của Đảng, Nhà nước Lào và của chính quyền tỉnh trở thành hiện thực.

4. Kết luận và khuyến nghị

4.1. Kết luận

Tuy vẫn còn những hạn chế, song qua công tác tuyên truyền, vận động của HTCT cấp cơ sở đã giúp nhận thức của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân về XDNTM có nhiều chuyển biến tích cực, tư tưởng trông chờ, ỷ lại vào Nhà nước trong thực hiện chương trình của một bộ phận người dân từng bước được xoá bỏ. Nhân dân tin tưởng, đồng lòng, ủng hộ và tham gia một cách chủ động, tự giác, trách nhiệm, mọi việc đều được nhân dân bàn bạc, thống nhất, đồng thuận, đoàn kết, chung sức, đồng lòng, ủng hộ. Nhân dân tích cực hiến đất, góp tiền, góp công, góp sức để làm đường giao thông nông thôn, xây dựng nhà văn hoá. Kết quả tính đến 29.2.2020, toàn tỉnh có 27 cụm bản được công nhận đạt chuẩn quốc gia về nông thôn mới (tăng thêm 15 cụm bản so với thời điểm cuối năm 2015). Số tiêu chí đạt bình quân toàn tỉnh là 16,9 tiêu chí/cụm bản (tăng thêm 11,2 tiêu chí so với thời điểm năm 2010 và tăng thêm 5,2 tiêu chí so với thời điểm cuối năm 2015); không có cụm bản đạt dưới 05 tiêu chí; không phát sinh nợ đọng xây dựng cơ bản trong quá trình xây dựng nông thôn mới; kết quả đạt được của các cụm bản đã được công nhận nông thôn mới đảm bảo đúng thực chất (không có tình trạng cho nợ tiêu chí khi thẩm định, công nhận cụm bản đạt chuẩn nông thôn mới)⁽⁹⁾. Với kết quả này, tỉnh Bolikhamxay đã hoàn thành chỉ tiêu nghị quyết của Tỉnh uỷ, Hội đồng nhân dân tỉnh đề ra: đến năm 2020 (có 50 % số cụm bản đạt chuẩn) và vượt chỉ tiêu của Trung ương giao tại Quyết định số 1354/QĐ-TTg ngày 23.11.2017 của Thủ tướng Chính phủ Lào về việc giao kế hoạch thực hiện các chương trình mục tiêu quốc gia giai đoạn 2016 - 2020 (chỉ tiêu giao đến năm 2020 tỉnh Bolikhamxay phải đạt 25 cụm bản)⁽¹⁰⁾.

Công tác thông tin, tuyên truyền đã tạo được sự chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức của chính quyền, đảng bộ cấp cụm bản và của nhân dân về nhiệm vụ XDNTM. Nhiều cụm bản đã có những phương pháp, cách làm hiệu quả, đồng thời thu hút được sự quan tâm, đồng tình hưởng ứng, tự giác tham gia của đông đảo các tầng lớp nhân dân. Thông qua tuyên truyền đã có nhiều bài học thực tiễn về XDNTM được nhân rộng như công tác quy hoạch, kiên cố hoá đường giao thông; xây dựng mô hình sản xuất hiệu quả, nâng cao thu nhập cho

người dân; trong cung cấp nước sạch, bảo vệ môi trường... đã góp phần đẩy nhanh tiến độ XDNTM trên địa bàn tỉnh.

4.2. Khuyến nghị

Để nâng cao hiệu quả vai trò của HTCT cấp cơ sở trong việc tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia XDNTM ở tỉnh Bolikhamxay, cần thiết phải tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền về chương trình XDNTM. Thực tiễn cho thấy, trong thực hiện bất kỳ nhiệm vụ chính trị nào, nhất là việc thực hiện đường lối, chủ trương về phát triển kinh tế - xã hội, công tác tuyên truyền, vận động luôn phải đi trước một bước. Đây là nhiệm vụ quan trọng, có ý nghĩa quyết định thực hiện thành công, các cấp, các ngành đều phải quan tâm thực hiện. Đội ngũ cán bộ của HTCT cấp cụm bản cần ý thức rõ về vai trò của công tác tuyên truyền và chức trách, nhiệm vụ của mình trong việc vận động nhân dân hưởng ứng và tham gia Chương trình XDNTM. Thông qua đó, kịp thời nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của nhân dân cũng như những vấn đề nhân dân chưa thông suốt trong việc thực hiện chủ trương này. Mục đích cuối cùng của công tác tuyên truyền là tạo sự đồng thuận trong nhân dân về nhận thức để thực hiện tốt mục tiêu XDNTM. Để thực hiện tốt công tác tuyên truyền, đội ngũ cán bộ cần căn cứ vào tình hình, đặc điểm của dân cư ở địa phương, tùy từng lứa tuổi, giới tính, trình độ của nhân dân để có các hình thức tuyên truyền phù hợp. Nội dung tuyên truyền về Chương trình XDNTM cần cụ thể, chi tiết để nhân dân dễ nắm bắt. Các thành viên trong HTCT cần chủ động, tích cực liên kết nhau để tuyên truyền có hiệu quả./.

(7), (8) Đảng bộ tỉnh Bolikhamxay (2020), *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ 7 nhiệm kỳ 2020-2025*, Paksan, tr.31,57.

(1) Đảng nhân dân Cách mạng Lào (2001), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII*, Nxb Nhà nước, Viêng Chăn, tr.136.

(2), (3) Đảng nhân dân Cách mạng Lào (2006), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII*, Nxb Nhà nước, Viêng Chăn, tr.101, 102.

(4) Đảng nhân dân Cách mạng Lào (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X*, Nxb Nhà nước, Viêng Chăn, tr.168, 122.

(5) Đảng nhân dân Cách mạng Lào (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb Nhà nước, Viêng Chăn, tr.67, 113.

(6) Quyết định số 08/2022/QĐ-UBND của UBND Tỉnh Bolikhamxay: Về việc quy định số lượng, chức danh cán bộ, công chức bản, cụm bản trên địa bàn tỉnh Bolikhamxay, tr.2.

(9), (10) Ủy ban nhân dân tỉnh Bolikhamxay Ban Chỉ đạo thực hiện các chương trình mục tiêu quốc gia giai đoạn 2016 - 2020, Số 27/BCĐ, *Báo cáo Tổng kết 5 năm thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2016 - 2020 trên địa bàn tỉnh Bolikhamxay và định hướng giai đoạn 2021 - 2025*.